

К О Н С П Е К Т

**за конкурсен изпит за редовна и задочна докторантура
в професионално направление 1.2. Педагогика
докторска програма „Теория на възпитанието и дидактика”
Катедра Педагогика, психология и история, ФПНО, Русенски
университет „Ангел Кънчев“ - Русе**

1. Научен статут на теорията на възпитанието.

Обект, предмет, основни понятия и категории на теорията на възпитанието. Функции и задачи, на теорията на възпитанието. Теорията на възпитанието в системата на педагогическите науки и връзките ѝ с другите науки.

2. Възпитанието като социален феномен.

Обществена необходимост от възпитанието. Биологични предпоставки на възпитанието. Възпитанието и други социални феномени. Социални функции на възпитанието.

3. Възпитателен процес.

Обща характеристика на процесите като събитие или конструкт. Дефиниране на възпитателния процес лице в лице. Отделни теории на възпитателния процес. Метатеория и метамодел на възпитателния процес.

4. Общуването като възпитателен феномен.

Същност и значение на общуването като възпитателен феномен. Характерни особености на общуването при възпитанието и самовъзпитанието. Основни възпитателни функции и култура на общуването при възпитанието.

5. Принципи на възпитанието.

Същност и обусловеност на принципите на възпитание. Класификация на принципите. Характеристика на основните принципи на възпитание.

6. Методи на възпитанието.

Същност на възпитателните методи. Класификация и характеристика на методите на възпитание.

7017 Русе, ул. "Студентска" №8

<http://www.uni-ruse.bg>; secretary@uni-ruse.bg; тел.: 082-888 211; факс: 082-845 708

7. Форми на възпитание.

Същност и особености на формата на възпитание. Психолого-педагогическа характеристика на формите за възпитание. Компоненти, класификация и характеристика на формите на възпитание.

8. Училището и извънучилищните ученически общности като възпитателен фактор.

Учителят и класният ръководител като водещ фактор за възпитание. Училищните и извънучилищните ученически общности като възпитателен фактор.

9. Цели на образованието и обучението.

Същност и видове цели на образованието и обучението - съвременни концепции. Обща характеристика на таксономичния подход към целите на образованието и обучението.

10. Съдържание на образованието и обучението.

Концепции за съдържанието на образованието и обучението. Съвременни измерения на съдържанието на образованието в българското училище. Държавни образователни стандарти.

11. Съвременен дидактически профил на процеса на обучение.

Единство между ръководната дейност на учителя (преподаването) и учебната дейност на учениците (ученето) в процеса на обучението.

12. Същност на процеса учене.

Видове учене. По-важни теории за ученето. Прагматичен аспект на ученето - подходи, стратегии и техники.

13. Същност и структура на преподаването в контекста на училищното обучение.

Дидактически функции и задачи на преподаването. Стиллове на преподаване.

14. Методи на обучение.

Дидактическа характеристика на класическите и евристичните методи на обучение. Предимства и ограничения на отделните видове методи.

7017 Русе, ул. "Студентска" №8

<http://www.uni-ruse.bg>; secretary@uni-ruse.bg; тел.: 082-888 211; факс: 082-845 708

15. Организационни форми на обучение - същност и класификация.

Характеристика на организационните форми на обучение. Конкретни организационни форми на обучение.

16. Индивидуализация и диференциация в процеса на обучение.

Понятие за индивидуализация и диференциация на обучението - форми, методи и подходи за работа с изявени ученици и с изоставащи. Дидактическа характеристика на самостоятелната работа на учениците. Групова учебна работа – същност, особености, предимства и ограничения.

Литература:

Основна:

1. Бояджиева, Н., и кол. Теоретични основи на възпитанието, София, 2004.
2. Винатова, Н. Диагностика – формиране на поведенческия потенциал в детско-юношеска възраст. СУ „Св. Кл. Охридски“, 2006.
3. Вълчев, Р., Интерактивни методи и групова работа, София, 2004.
4. Георгиева, С., Феномени на възпитанието, Русе, 2010.
5. Гетова, К. Психолого-педагогическо пространство на развитието на детето, Анубис, 2013.
6. Гюрова, В. и колектив, Интерактивността в учебния процес или за рибаря, рибките и риболова, Агенция Европресв, София, 2006.
7. Димитров, Л. и кол. Теория на възпитанието София, „Веда Словена - ЖГ“, „Авангард Прима“, 2016.
8. Костова – Чавдарова и кол., Педагогика, София, СУ „Св. Кл. Охридски“, 2008.
9. Кулишев, Н., Емпиричното възпитание или многото лица на възпитанието, Варна, 2000.
10. Петров, П., В. Василева, Общуване и обучение, „Авангард Прима“, София, 2014.
11. Петров, П., Н. Цанков, Училищна дидактика. София, 2010.
12. Петров, П., П. Петров, Училищна дидактика, София, 2016.

7017 Русе, ул. "Студентска" №8

<http://www.uni-ruse.bg>; secretary@uni-ruse.bg; тел.: 082-888 211; факс: 082-845 708

13. Радев, Пл., Обща училищна дидактика, Пловдив, 2005.
14. Радев, Пл., Кратка дидактика. Fast Print Books, Пловдив, 2016.
15. Стаматов, Р., Психология на общуването, София, 2004.

Допълнителна:

1. Господинов, Вл. (Н)Етикет и възпитание с фокус към юношите, Изток-запад, София, 2011.
2. Дончева, Ю. Рефлексивни характеристики на интерактивната образователна среда в началното училище.// Годишна университетска научна конференция, ВНУ, Велико Търново, 2016.
3. Закон за предучилищното и училищното образование. Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015г., в сила от 1.08.2016 г.
4. Маслоу, Е., Мотивация и личност, София, „Кибей“, 2001.
5. Минчев, Б. и кол., „Ръководство за изследване на детето I част“, София, ЖГ „Веда Словена“, 2000.
6. Минчев, Б. и кол., „Ръководство за изследване на детето II част“, София, ЖГ „Веда Словена“, 2004.
7. НАРЕДБА № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците (Обн. - ДВ, бр. 74 от 20.09.2016 г., в сила от 20.09.2016 г.), В: <http://www.mon.bg>
8. НАРЕДБА № 8 от 11.08.2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование (Обн. - ДВ, бр. 66 от 23.08.2016 г., в сила от 23.08.2016 г.) , В: <http://www.mon.bg>
9. НАРЕДБА № 5 от 30.11.2015 г. за общообразователната подготовка (Обн. - ДВ, бр. 95 от 08.12.2015 г., в сила от 08.12.2015 г.), В: <http://www.mon.bg>

Съставители: .....

(доц. д-р Юлия Дончева, гл. ас. д-р Валентина Василева)